

'GEK EIGENLIJK DAT NIET IEDERE MELKVEEHOUDE LID IS'

Het bestuur poseren in het Abe Lenstra stadion waar ze maandelijks vergaderen. Met van links naar rechts Piet Jan Thibaudier, Doeke Kraak, Andries Jensma, Gerben Smeenk, Henk Westerhof en Alice Leijten. Jos Langhout-Beemer ontbreekt op de foto.

Een volledig onafhankelijk en zelfstandig kenniscoöperatie. Met als doel het kennisniveau van Noord-Nederlandse melkveehouders en akkerbouwers op te krikken. Dat is Niscoo. Bekend bij velen in de sector, maar ook bij velen nog onbekend. Dat moet anders, vindt het gedreven bestuur.

Tekst: Sjoerd Hofstee
Foto: Niels de Vries

Het is waarschijnlijk uniek in de wereld: een agrarische kenniscoöperatie die volledig onafhankelijk opereert van andere organisaties, gerund door boerenbestuurders. 'Ik heb in het buitenland wel eens gepolst, maar ben nog niet een vergelijkbaar collectief tegengekomen', vertelt Henk Westerhof. Hij is de manager van Niscoo die het bestuur bijstaat op allerhande terreinen in het organiseren van bijeenkomsten. Want dat is wat Niscoo doet. Elk winterseizoen worden een aantal bijeenkomsten georganiseerd. 'Daarbij spelen we op de actualiteit in en soms ook op zaken die naar ons idee over circa een jaar of twee belangrijk worden', vertelt Doeke Kraak. Hij is één van de vijf huidige Niscoo-bestuurders en schuift, samen met Westerhof, aan bij het gesprek over deze bijzondere coöperatie in de kantine van voorzitter Gerben Smeenk op diens bedrijf. 'Met het iets verder proberen vooruit te kijken naar de thema's en sprekers op de

bijeenkomsten, maken we het verschil met bijvoorbeeld bijeenkomsten vanuit LTO, NMV, of VVB's', licht Kraak toe. 'Omdat kennisdeling ons doel is, zijn deze bijeenkomsten open voor iedereen, lid of geen lid.' Bijeenkomsten die voor komend seizoen op het programma staan gaan onder andere over grondcoöperaties en nieuwe manieren van opbrengstmetingen in gewassen.

Bewust lage contributie

Dit type bijeenkomsten organiseert Niscoo sinds ze in 2011 ontstaan is uit de toen opgeheven CCLB. Deze organisatie had al geld beschikbaar voor kennisoverdracht. Toen de CCLB opging in wat nu Accon avm heet, is heel bewust gekozen om een budget voor kennisoverdracht apart veilig te stellen om zo nog jaren van te kunnen profiteren. Vanuit de opbrengst van dit vermogen worden de activiteiten gefinancierd, samen met de bescheiden

bijvoorbeeld een aantal bijeenkomsten rond het thema bodem organiseert en dit thema is door ons goedgekeurd voor een tegemoetkoming, dan krijgen de leden 50 procent vergoed van de deelnamekosten', vertelt Smeenk. 'Kennisspartners komen vaak met goede ideeën welke wij overnemen. Elke partij met een passend aanbod kan zo kennispartner worden en elk lid kan jaarlijks zijn of haar contributie dubbel en dwars terugverdienen. Zo gezien kan ieder bedrijf kennispartner worden en elke melkveehouder in Noord-Nederland lid.'

Dat dat niet het geval is, heeft in ieder geval met bekendheid te maken. Dat Niscoo uit de CCLB ontstaan is, kleeft soms nog aan het collectief. 'Wij staan echter 100 procent open voor iedereen. Dat is het bijzondere: dat we onafhankelijk opereren van iedereen', zegt Westerhof.

Op coöperaties gericht

Niscoo is daarbij een coöperatie en richt zich daar ook op. Dat wil zeggen: een ander doel waar het collectief de pijlen op richt is het versterken van bestuurders van coöperaties. En dan vooral zij die in een ledenraad of vergelijkbaar orgaan plaatsnemen en nog weinig ervaring hiermee opdeden. 'Voorheen was in Oranjewoud het ILC (Instituut voor Landbouw Coöperaties) gevestigd', vertelt Kraak. 'Dat opereert wellicht al dertig jaar niet meer, maar daar werden beginnende én ervaren bestuurders begeleid. Omdat op dat terrein een gat was gevallen, zijn wij als Niscoo daarin gesprongen.' 'Het bijzondere van coöperaties is dat ledenraadsleden op het bestuurlijke terrein een best belangrijke rol krijgen.

opbrengst uit ledencontributie. Die contributie bedraagt namelijk slechts € 25 per jaar, waarbij nieuwe leden eenmalig € 150 entreegeld betalen. 'Wij willen laagdrempelig zijn, maar wel actieve leden bij ons collectief betrekken. Vandaar deze contributieopzet', licht Westerhof toe.

Kennispartners

Het ledenvoordeel zit financieel gezien in kortingen op studiegroepdeelname. Jaarlijks stelt het bestuur vast welke thema's in aanmerking komen voor een korting bij deelname aan een cursus of studiegroepdeelname. Bij goedkeuring wordt 50 procent van de kosten vergoed tot een maximum van € 250 per deelname. Voor andere activiteiten kunnen andere vergoedingen gelden. Die thema's stelt het bestuur niet zomaar vast. Dat doet ze samen met kennispartners. Dat zijn vooral partijen uit het bedrijfsleven. 'Als een partij

dat vraagt om lering en ondersteuning', licht Westerhof toe. 'Daarbij is het nuttig en plezierig om te sparren met ledenraadsleden van verschillende coöperaties', vult Smeenk aan. De doelgroep is hierbij gerelateerd aan coöperaties, ook omdat de Nederlandse agrarische sector daarop gestoeld is. 'Soms is er een thema dat ook voor LTO-bestuurders erg interessant is, dan nodigen hen ook uit. En wanneer bijvoorbeeld boeren uit de klankbordgroep van een private onderneming als Aware vragen om aan te schuiven, gooien we de deur niet voor hen dicht', zegt Smeenk.

Projecten- en sprekersfonds

Bij het organiseren van de kennisbijeenkomsten houdt het werk van de Niscoo-bestuurders echter niet op. Zij beheren ook nog een projectenfonds en sprekersfonds. Het sprekersfonds is er om een tegemoetkoming in de kosten te verzorgen als een inleider te zwaar op de begroting van een agrarische organisatie drukt. Het projectenfonds is er om bij te dragen aan een objectief beeld van de agrarische sector. Initiatiefnemers kunnen een bijdrage van maximaal € 5.000 aanvragen, jaarlijks is er € 25.000 te verdelen. Smeenk: 'Het is een mooie aanvulling op onze doelstelling van kennisdeling. Want dat doe je echt met elkaar en daarvoor hebben we ook iedereen nodig. Wij als bestuur kunnen zaken bedenken en initiëren, maar ruim 800 leden hebben met elkaar veel meer ideeën en inzichten. Binnen zo'n collectief als Niscoo kunnen we dat op een prachtige wijze delen en elkaar zo verder helpen.'

Vizier op heel Noord-Nederland

Niscoo telt momenteel circa 820 leden. Hiervan is 90 procent woonachtig in Friesland en 90 procent is melkveehouder. De groeiambitie richt zich daarom vooral op melkveehouders én akkerbouwers in Drenthe en Groningen. Het huidige bestuur bestaat uit Gerben Smeenk: voorzitter en melkveehouder in Makkenga; Doeke Kraak: penningmeester, vice voorzitter en melkveehouder in Langellille; Jos Langhout-Beemer: secretaris en biologisch melkveehouder in Jelsum; Piet Jan Thibaudier: algemeen lid en melkveehouder in Lemmer; Andries Jensma: algemeen lid en akkerbouwer in St. Annaparochie. Bestuurders zitten maximaal twee periodes van vijf jaar. Kraak heeft zijn termijn er binnenkort opzitten, er wordt gezocht naar een opvolger. Het bestuur wordt ondersteund door Henk Westerhof als algemeen manager en Alice Leijten die secretariële taken en de PR-zaken voor haar rekening neemt.